

**DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE**

Prejeto:	27-02-2013		
Šifra:	713-01	13-4	9
Povezava:			
EPA:	936-VI	EU:	
Sign. zn.:			
Kratika:			

Številka: 3/13-148
Datum: 14. 2. 2013

DRŽAVNI ZBOR RS
–kabinet predsednika
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

ZADEVA: mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-L), skrajšani postopek, EPA 936 - VI

ZVEZA: vaš dopis št. 713-01/13-0004/3 936-VI

Sodni svet je na 12. seji 14. februarja 2013 obravnaval predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (EVA 2012-2030-0040) in sprejel naslednje mnenje.

Sodni svet najprej izpostavlja, da predlaganih sprememb zakona, ki se nanašajo na ukinitve klasičnega zapisnika in treh predlaganih možnosti glede slikovnega in zvočnega snemanja glavnih obravnav in prenosa slednjih, predlog novele ZKP-L, objavljene na spletni strani Ministrstva za pravosodje in javno upravo, o kateri so bile obveščene v točki 2.3 č navedene relevantne znanstvene in strokovne institucije, ni vseboval. Do teh predlaganih sprememb zakona je tako prišlo brez dane možnosti strokovni javnosti razprave o njih. S tem so bile obidene ustaljene norme glede sprejemanja zakonodaje.

Sodni svet sicer apriori ni nenaklonjen poskusom izkoriščanja sodobnih tehničnih možnosti, ki bi olajšale vodenje postopkov in prispevale k njihovi racionalizaciji in pospešitvi. Vendar pa v zvezi z ukinitvijo klasičnega zapisnika in nadomestitvijo tega z zvočnim ali zvočno slikovnim snemanjem glavne obravnave Sodni svet meni, da predlagana zakonska sprememba ni dovolj dodelana, da bi bila lahko sprejeta v tem zakonodajnem postopku. Obrazložitev predloga spremembe k členom 32, 33 in 34 novele ZKP-L ne temelji na za to potrebni poglobljeni strokovni analizi dosedanje ureditve, temveč le na splošnih ocenah. Z zvočnim snemanjem glavne obravnave je sicer čas trajanja te vsekakor krajši. Vzrok za to, da se sodniki vedno manj zatekajo k zvočnemu snemanju glavnih obravnav pa je ta, da prepis zvočnega posnetka ne vsebuje le relevantne bistvene vsebine izpovedb zaslišanih na glavni obravnavi, pač pa dobesečen prepis celotne izpovedbe v postopku zaslišane osebe, vključno z vsemi postavljenimi ji vprašanji. Zaradi govornih narečij zaslišanih oseb so zato prepisi pogosto nerazumljivi. Okoliščina, da vsebuje dobesečno prepisana postavljena vprašanja, ki jih je treba nemalokrat ponavljati, ker se najprej dani odgovori

nanj ne nanašajo, pa posledično povzroča izrazito nepreglednost prepisa. Zasledovani cilj, to je skrajšanje kazenskega postopka, je izničen s sodnikovo dolžnostjo kontrole pravilnosti pisnega prepisa z zvočnim posnetkom pred podpisom takega zapisnika in vročitvijo le-tega strankam. Temu pogosto sledi še razčiščevanje danih pripomb strank na pravilnost prepisa, kar od sodnika zopet terja kontrolo pisnega prepisa z zvočnim posnetkom.

Med glavnimi cilji projektne prenove poslovnega procesa v prvostopenjskih kazenskih zadevah Vrhovnega sodišča je tudi razbremenitev sodnika nesodniških opravil. Temu cilju predlagana sprememba ne sledi in tako ne prispeva k njegovi uresničitvi. V obrazložitvi k 27. členu predloga novele ZKP-L se predlagana sprememba prvega odstavka 298. člena ZKP utemeljuje s tem, da je ta sprememba potrebna, ker se klasični zapisnik o glavni obravnavi nadomešča s tako imenovanim digitalnim zapisom, posledično pa ni več potrebno, da bi bil zapisnikar nepretrgoma prisoten na glavni obravnavi. Takšne obrazložitve ni mogoče razlagati drugače kot dodatne sodnikove obremenitve z nesodniškimi opravili. Kolikor bo zapisnikar glavno obravnavo le oklical in nato na njej ne bo nepretrgoma prisoten, bo sodnik namreč dodatno obremenjen s tehnično izvedbo in posledično pravilnostjo snemanja, kot tudi z klicanjem oseb v razpravno dvorano. To bo posledično vplivalo tudi na njegovo koncentrirano vodenje glavne obravnave. Dodatne zaplete in s tem podaljšanje časa glavne obravnave bo povzročilo tudi izdajanje potrdil na glavni obravnavi (o priznanju potnih stroškov, prisotnosti na sodišču in podobno), kot tudi nemalokrat potrebno preverjanje podatkov sporočenih šele na glavni obravnavi.

Pri predlagani nadomestitvi klasičnega zapisnika s tako imenovanih digitalnim zapisom je bilo docela prezrto tudi, da lahko pride do zahteve za obnovo pravnomočno končanega kazenskega postopka tudi po več desetletjih in da je lahko vprašljivo, ali bo glede na razvoj tehnologije digitalni zapis še sploh možno uporabiti.

Ob dejstvu, da vse naštetu pri predlagani zakonski spremembi ni bilo upoštevano, Sodni svet predlaga, da se vse predlagane spremembe, ki se nanašajo na ukinitve klasičnega zapisnika in nadomestitev tega s tako imenovanih digitalnim zapisnikom iz predloga novele ZKP-L črtajo.

Po mnenju Sodnega sveta je ne le neprimerna, temveč tudi popolnoma nedomišljena predlagana sprememba tretjega odstavka 301. člena ZKP. Iz obrazložitve predlagane spremembe k členu 29 novele ZKP-L ni mogoče ugotoviti, kakšen cilj se z njo sploh zasleduje. Zatrjevan zahtevan bistveno drugačen odnos do koncepta javnosti, kot enega izmed temeljnih elementov poštenega postopka, ki omogoča nadzor javnosti nad delom sodišč v zvezi s sodobno tehnologijo, se utemeljuje s tem, da je razširitev dopustitve snemanja zlasti smiselno v primerih, kjer je interes javnosti izjemen in je takšen prenos tudi v neposrednem prenosu obdolženca, ki mu ne nasprotuje, iz razloga želje dokazati svojo nedolžnost širšemu občinstvu. Pričakovanih argumentov zakaj bo v takem primeru kazenski postopek bolj pošten in bo le tako zagotovljen ustrezen nadzor javnosti nad delom sodišč, predlagatelj v obrazložitvi ni navedel. Kot nadaljnji argument za predlagano spremembo se navaja poudarjanje videza pravičnosti sojenja, ki da se lahko ustvari pri državljanih le, če imajo možnost neposredno spremljati potek sojenja in sicer tako, da se le-to prenaša po elektronskih medijih. Ta argument predlagatelj sam postavlja pod vprašaj s tem, ko navaja, da ne gre prezreti, da državljanji zahtevajo pravno in pravično državo, pri tem, pa kritizirajo zakonodajno in izvršilno oblast, ne pa sodne veje oblasti. Iz tega se namreč da sklepati, da je sedanja ureditev javnosti sojenja v kazenskih zadevah za državljane ustrežna. Končno pa s pravičnostjo sojenja nimajo nič skupnega tudi navajane

popačene delne informacije, ki prihajajo s strani medijev do državljanov (največkrat zaradi nepriznavanja strokovne tematike ali pa namerne manipulacije z informacijo), ki da rezultirajo v tem, da državljani nimajo prave predstave o potekih sodnih postopkov.

Sicer pa je bilo pri sami vsebini predlagane spremembe spregledano, kakšne dodatne nepotrebne zaplete in s tem podaljšanje časa glavne obravnave bi predlagan dovoljen neposredni prenos informacij z glavne obravnave povzročil s tem, ko se bo moral sodnik nenehno ukvarjati s tem, ali so za to izpolnjeni pogoji, ali obstajajo omejitve, ali pa gre za razloge, ki jih mora upoštevati po uradni dolžnosti. Docela pa je bilo spregledano tudi, na kak način bo sodnik v okviru procesnega vodstva glavne obravnave sploh lahko sproti kontroliral, kdo od v razpravni dvorani navzočih in s kakšnimi tehničnimi sredstvi obravnavo prenaša in kako bo lahko preprečil to, kar mu nalaga četrti odstavek 319. člena ZKP.

Sodni svet zato predlaga, da se 29. člen novele ZKP-L, ki se nanaša na spremembo tretjega odstavka 301. člena ZKP, črta.

S spoštovanjem.



Predsednik Sodnega sveta
Janez Vlaj